

asignatům, při čemž asignatářkou byla žalovaná banka. Poštovní spořitelna přijímajíc poukázané obnosy na účet žalované banky obstarávala mandát k inkasu. Tento mandát vycházel ovšem od žalované banky. Ježto však, jak doličeno, žalující společnost sama a nejsouc k tomu nucena se zasažením mandatáře k inkasu souhlasila, není oprávněna, činiti žalovanou banku zodpovědnou z toho, že osud splátek u mandatáře k inkasu pro jeho poměry se zhoršil. Ona může na žalované bance požadovati jen to, co tato na mandatáři k inkasu smí požadovati. Za těchto okolností netřeba zabývati se dále otázkou, zda zhoršení situace stalo se náhodou a zda žalující společnost s otevřením zvláštního účtu mlčky souhlasila.

Čís. 547.

Ujednáno-li, že o jsoucnosti nároku má rozhodovati řádný soud, o jeho výši pak rozhodčí soud, lze, popřen-li nárok, na soudě domáhati se buďto přímo náhrady plnění neb určovací žalobou pouze výroku o jsoucnosti nároku.

(Rozh. ze dne 15. června 1920, Rv I 273/20.)

Žalobci měli u žalované pojišťovny pojištěny předměty nalézající se v jich domě. Dle § 9 pojišťovacích podmínek měly obě strany právo žádati, by výše škody na pojištěných předmětech byla zjištěna dle jich druhu dvěma rozhodčími soudci. Když k žalobcům vloupali se zloději a ukradli jim z hostinského sálu různé předměty, uplatnili žalobci vůči pojišťovně nárok na náhradu škody, již tato odmítla poskytnouti, tvrdíc, že žalobci byli pojištěni proti vloupání pouze v soukromém bytě a nikoliv v sále. Žalobě na zjištění, že žalobcům přísluší proti žalované pojišťovně nárok na náhradu škody, procesní soud první stolice vyhověl a uvedl mimo jiné v d ů v o d e c h: Určovací nárok žalobců jest dle § 228 c. ř. s. ospravedlněn. Právem poukazují na ustanovení § 16 všeobecných podmínek pojišťovacích, dle kterého v případě sporu o nárocích na náhradu jest soudu rozhodnouti jen o tom, zdali nároky ty jsou po právu čili nic, kdežto o výši škody rozhoďují dle § 9 těchto všeobecných podmínek rozhodčí soudci. Následkem toho jest také tím již prokázán právní zájem žalobců, aby co nejdříve rozhodnuto bylo o jich nároku na náhradu škody, a proto bylo odůvodněné jich žalobní žádosti vyhověno. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Strana žalovaná snaží se dovoditi, že žalobci, změnivše žádost určovací v žádost na plnění a nabídnuvše znalecký důkaz o výši škody, vzdali se dobrovolně smírčího soudu dle § 9 pojišťovacích podmínek k rozhodnutí o výši škody povoláného, a že proto žalobě měla zníti na zaplacení 1.575 K, které žalobci žádají, a každá jiná prosba že jest vyloučena. Oproti těmto vývodům poukázati jest předem k tomu, že žalobci setrvali na určovací žádosti, a že tedy o žádosti na plnění ani řeči býti nemůže. V tom pak, že žalobci nabídli důkaz znalci o výši škody, vzdání se smírčího soudu s jejich strany shledávati nelze, již proto, že důkaz ten nabídli v přípravním spise ze dne 1. září 1919 proto, že žalovaná strana tvrzení jejich o výši popřela, tedy nikoli, aby projevili tím vzdání se smírčího soudu, nýbrž, aby vyhověli procesuální své po-

vinnosti, prokázati skutkové okolnosti jimi tvrzené. Ostatně však nabídnutí tohoto důkazu bylo zcela bezvýznamným, ježto důkaz ten prvním soudem připuštěn nebyl, a hledě k určovací žádosti žalobců také nutným nebyl. Náhledu žalované, že by s hlediska procesní ekonomie věc tato jedním sporem vyřízena býti měla, a nikoli dvěma spory, jednak před řádným soudem, jednak před smírčím soudem, přisvědčiti bylo by lze tehdy, kdyby § 16 pojišťovacích podmínek nestanovil, že při nárocích na náhradu rozhoduje soud jen o tom, zda jest po právu náhradní povinnost, kdežto výše škody stanoví se dle § 8 a 9 pojišťovacích podmínek znaleckými rozhodčími soudci. Vzhledem k tomuto ustanovení mohli se žalující dovolávat a právem se též dovolávají výroku, aby určena byla povinnost žalované strany k náhradě škody, poněvadž teprve v základě tohoto výroku o svolání smírčího soudu žádati mohou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

O přípustnosti určovací žaloby v tomto případě nemůže býti pochybnosti. Podle § 9 všeobecných podmínek pojišťovacích mají jak společnost tak i pojistník právo žádati, aby výše ztráty neb škody na pojištěných předmětech byla zjištěna rozhodčími soudci, a podle § 16 podmínek rozhoduje řádný soud jen o tom, je-li tu povinnost pojišťovatele k náhradě škody. § 11. pojišťovacího řádu připouští, aby bylo ujednáno, že výše plnění, k němuž jest pojišťovatel zavázán, stanovena býti má rozhodčím soudem. Žalovaná, která odepírá plnění, se ovšem podle druhého odstavce § 11 pojišťovacího řádu tohoto ujednání dovolávat nemůže. Žalobcové jako pojištění ale mají právo, buď žádati na řádném soudu, aby rozhodl i o výši náhrady, aneb mohou obmeziti žalobu na žádání, že žalovaná jest povinna plniti a vyhraditi rozhodčím soudům, by určili výši škody. Jelikož žalobci volili způsob druhý, nemohli u soudu jinak žalovati než na zjištění, že jejich nárok na odškodnění jest po právu. Předpoklad § 228 c. ř. s., že žalobce musí míti právní zájem na tom, by jeho právo bylo co nejdříve na jisto postaveno, tu jest, poněvadž po rozhodnutí soudu, že žalobcové mají právo na náhradu škody, bude musiti následovati výrok rozhodčích o výši škody. Námitku žalované, že žalobcové se vzdali práva na rozhodčí soud, vyvrátil již případně soud odvolací a stačí připojiti, že žalobcové si výslovně vyhradili právo domáhati se náhrady škody před rozhodčím soudem.

Čís. 548.

K opoziční žalobě nelze z moci úřední povšimnouti si ustanovení § 575, odstavec třetí c. ř. s., nebylo-li žalobou uplatňováno, že exekuční titul z onoho důvodu uhasl.

(Rozh. ze dne 15. června 1920, Rv I 322/20.)

Na základě smíru ze dne 13. června 1919, dle něhož žalobce se zavázal vykliditi hostinské místnosti do dne 15. září 1919 povoleno bylo straně žalované usnesením ze dne 12. listopadu 1919 vyklizení zmíněných